

I. megoldás: Legyen a hajónak a parttól mért távolsága az első hangjel kibocsátásakor l , a hajó sebessége v , és jelölje a hang sebességét c .

Amíg az első hangjel visszaérkezik a hajóig, a hajó vt_1 , a hang ct_1 utat tesz meg. Könnyen belátható, hogy együttesen $2l$ utat tesznek meg, tehát

$$(1) \quad ct_1 + vt_1 = 2l.$$

A második hangjel kibocsátásáig a hajó vt utat tesz meg, a parttól mért távolsága $l - vt$ -re csökken. Ily módon a második hangjelre az előbbi gondolatmenethez hasonlóan felírhatjuk a

$$(2) \quad ct_2 + vt_2 = 2(l - vt)$$

egyenletet.

Vonjuk ki az (1) egyenletből (2)-t:

$$ct_1 + vt_1 - ct_2 - vt_2 = 2vt,$$

amiből

$$v = \frac{t_1 - t_2}{2t - (t_1 - t_2)}c.$$

A megadott adatokkal

$$v = \frac{20 - 10}{360 - (20 - 10)}332,5 \text{ m/sec} = \frac{10}{350}332,5 \text{ m/sec} = 9,5 \text{ m/sec}.$$

(1)-ből

$$l = \frac{c + v}{2}t_1,$$

v kiszámított értékét beírva

$$l = \frac{332,5 + 9,5}{2}20 \text{ m} = 3420 \text{ m}.$$

A hajó parttól mért távolsága tehát 3420 m (= 3,42 km), sebessége pedig 9,5 m/sec (= 34,2 km/ó).

Góth László (Bp. IV. Könyves Kálmán g. II. o. t.)

II. megoldás: Mivel a hang terjedési sebessége és a hajó sebessége állandó, a megfelelő utak átlagával is számolhatunk. A hajó által t_1 ill. t_2 idő alatt megtett utak felezőpontjából kiinduló hang ugyanannyi idő alatt ér ide vissza, mintha a hajó kiindulási pontjából indulna el, és a hajó által t_1 ill. t_2 idők alatt megtett távolság végpontjába érkezne vissza. A két felezőpont távolsága

$$\frac{ct_1 - ct_2}{2} = vt - \frac{vt_1}{2} + \frac{vt_2}{2}, \text{ tovább, mint fent.}$$

Náray-Szabó Gábor (Bp. XI. József A. g. III. o. t.)